

Zápis ze zasedání Výboru pro sociální politiku, rodinu a péči konaného dne 6. 6. 2023

Místo a čas konání: Strakova akademie, online (platforma Webex meetings), 13:00 – 15:30

Přítomné členky/členové výboru

Jméno	Organizace
1. Čubánová Kamila (online)	Byznys pro společnost
2. Hašková Hana	Sociologický ústav AV ČR
3. Holomčík Radek	Ministerstvo zemědělství
4. Kolínská Rut <i>místopředsedkyně</i>	Zakladatelka hnutí mateřských center
5. Kubátová Barbara (online)	KVOP
6. Kunášková Jiřina (online)	MPSV
7. Marksová Michaela	Women for Women
8. Opletalová Magda	Fokus Praha
9. Paloncyová Jana	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
10. Rosenbergerová Olga	Asociace TRIGON
11. Schneider Jan	Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR
12. Talpa Lukáš <i>místopředseda</i>	Liga otevřených mužů
13. Tomšej Jakub	Právnická fakulta UK
14. Wichterlová Lada <i>předsedkyně</i>	Gender Studies
15. Zajíčková Drahomíra (online)	Mendelova univerzita v Brně
16. Zelená Taťána (online)	MPSV

Omluvené členky/členové výboru

1. Ezzeddine Petra	FHS UK, SIMI
2. Formánková Dita	Czechitas
3. Kalíšková Klára	CERGE-EI
4. Kodyšová Eliška	APERIO – Společnost pro zdravé rodičovství
5. Madejová Marie	Koordinační a informační středisko pro osoby se zdravotním postižením a seniory
6. Nestěrová Jaroslava	ČMKOS
7. Simerská Lenka	MPSV
8. Trlifajová Lucie	Centrum pro společenské otázky – SPOT, Sociologický ústav AV ČR
9. Vohlídalová Marta	Sociologický ústav AV ČR

Z celkového počtu 25 členek a členů Výboru pro sociální politiku, rodinu a péči (dále jako „Výbor“) bylo přítomno 16 osob s hlasovacím právem. Výbor byl usnášeníschopný po celou dobu konání.

Hosté/Hostky

Ertner Dominik	ALICE MO UZO
Havlíková Jana (online)	VÚPSV
Hubíková Olga (online)	VÚPSV
Tajanovská Andrea (online)	Profesní svaz sociálních pracovníků v sociálních službách
Pospíšilová Kristýna (online)	Sociologický ústav AV ČR

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Sekretariát“):
Andršová Amálie, Palčová Katarína, Šafařík Radan (část jednání), Šamová Monika, Zvolská Tereza

1) Úvod a schválení programu

L. Wichterlová informovala o plánovaném programu, který byl následně jednomyslně schválen členstvem.

Návrh programu – Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči 6. 6. 2023, 13:00 – 15:30	
1) Úvod a schválení programu	L. Wichterlová, členky a členové Výboru
2) Shrnutí informací z jednání Rady	Sekretariát, R. Kolínská
3) Nerovnost v odměňování pracujících v sociálních službách	O. Rosenbergerová, VÚPSV/RILSA, Profesní svaz sociálních pracovníků v sociálních službách, Sociologický ústav, ALICE MO UZO
4) Koncepce rozvoje péče o děti – informace o vývoji iniciativy a podnět Výboru	J. Kunášková, Sekretariát
5) Transpozice <i>směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování</i>	Sekretariát
6) Informace o plnění Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (kapitola Práce a péče), Aktualizace Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030	Sekretariát
7) Různé	Členky a členové Výboru

2) **Shrnutí informací z jednání Rady**

R. Kolínská informovala o průběhu jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Rada“) a o schválení podnětů Výboru – k zavedení Dne otců a obnovení Dne matek jako významných dnů v českém kalendáři¹ a k přípravě koncepce zařízení péče o děti². Vyjádřila znepokojení nad některými komentáři k předloženým podnětům Výboru ze strany některých členů Rady.

R. Šafařík v návaznosti na informace od R. Kolínské apeloval na srozumitelnost, jasnost a přesnost předkládaných podnětů.

M. Šamová doplnila informaci o zprávě OECD.

3) **Nerovnost v odměňování pracujících v sociálních službách**

O. Rosenbergerová informovala o nerovnostech v odměňování v sociálních službách. Popsala rozdíly v odměňování sociálních pracovníků dle sektoru, ve kterém služby vykonávají – soukromého, veřejného a neziskového. Sociální pracovníci a pracovníce jsou tak v důsledku různě odměňování, navzdory tomu, že vykonávají stejné činnosti. Upozornila také na nedostatek personálních kapacit sociálních pracovníků/pracovnic.

D. Ertner představil organizaci ALICE MO UZO, která primárně řeší kolektivní vyjednávání u zaměstnavatelů. Doplnil informace o nerovném odměňování v sociální práci. Upozornil, že páteří sociálních služeb jsou pracovníci a pracovníce v sociálních službách, kteří nejsou adekvátně odměňováni. Upozornil, že odměňování je zvlášť nízké v soukromém sektoru a pro řešení by byla potřeba především systémové změny.

O. Hubíková upozornila, že sociální práce se nekoncentruje jen v sociálních službách a potvrdila, že odměňování je problém jak v absolutní výši, tak v relativních rozdílech mezi různými sektory (obecní úřady, úřady práce apod.). Upozornila, že problematika by se neměla zužovat na sociální práci v sociálních službách, ale i v dalších sektorech. Upozornila na rozdíly v odměňování pracovníků a pracovníc v rámci multidisciplinárních týmů, kdy nastávají situace, že lidé s terciálním vzděláním jsou odměňováni hůře než lidé se střední školou.

J. Havlíková odkázala na výzkum vedený mezi sociálními pracovníky a pracovnícemi. Dle výzkumu je s platem či mzdou v sociální práci spokojeno jen cca 5 % zaměstnaných. Upozornila, že existují odlišnosti nejen mezi odměňováním pracujících v rámci různých právních forem zařízení, ale také v rámci veřejné správy jako takové. Např. příspěvkové organizace používají jiné tabulky než tabulky sociální práce na městských úřadech. Přesto, že požadavky na vzdělání i kvalifikaci jsou stejné, odměny se liší. Vzhledem k nízkému platovému/mzdovému ohodnocení absolventi a absolventky oboru sociální práce často volí jiné povolání.

A. Tajanovská informovala, že na Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jako „MPSV“) aktuálně zasedá několik pracovních skupin, které se zabývají tvorbou profesního zákona v sociálních službách a kde je diskutována i otázka odměňování. MPSV by tedy mělo mít výstupy pracovních skupin. Nejčastěji zaznívají dvě témata – rozdílnost mezd a platů v různých oblastech sociální práce, nebo rozdílnost financování sociálních služeb na úrovni

¹ Blíže viz <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/slaveni-pracovniho-a-soukromeho-zivota/zaznam-hlasovani-2-2022.pdf>

² Blíže viz <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/slaveni-pracovniho-a-soukromeho-zivota/Zaznam-o-hlasovani-per-rollam-2-2023-fin.pdf>

měst a krajů, oproti neziskovým organizacím. Pracovní skupina se zabývá také otázkou regionálních rozdílů v odměňování sociálních pracovníků a pracovníc.

Dalším velkým problémem je nesourodost odměňování sociálních pracovníků a pracovníc a zdravotních sester, které působí v sociálních službách. Zdravotní sestry jsou obvykle lépe hodnoceny, navzdory tomu, že pro výkon této profese není vyžadováno terciální vzdělávání jako u sociálních pracovníků/pracovnic. Upozornila, že tento problém se týká i odměňování vedoucích pracovníků a pracovníc vzdělaných v oblasti sociální práce.

O. Rosenbergerová potvrdila, že výrazné rozdíly v odměňování vznikají na úrovni služeb na sociálně-zdravotním pomezí.

K. Pospíšilová doplnila, že je případně možné zpracovat popisnou statistiku, která by poukazovala na rozdíly v odměňování sociálních pracovníků, např. v mzdové a platové sféře. Informační systém o průměrném výdělku (ISPV) tato data obsahuje, je ale třeba zadat jejich zpracování externí společnosti, jejíž služby jsou zpoplatněné.

L. Wichterlová doplnila, že je možné diskutovat také o přijetí podnětu, který by apeloval na získání těchto dat. Současně doplnila, že výzkum této oblasti by měl být také kvalitativní.

J. Schneider informoval, že asociace aktuálně připravuje benchmark platů sociálních pracovníků a pracovníc. Konstatoval, že se jedná o složitou problematiku, ke které již zasedá mnoho pracovních skupin. Je proto otázka, zda je Výbor tou platformou, která by se měla tématem hlouběji zabývat.

O. Hubíková apelovala, aby se případný podnět neredukoval pouze na oblast sociální práce v sociálních službách.

M. Opletalová navázala na informace Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí (dále jako „VÚPSV“). Mnoho sociálních služeb nedisponuje dostatečnými personálními kapacitami a kvalifikovaní sociální pracovníci/pracovnice chybí. Sociální pracovníky a pracovnice je těžké získat i udržet, což je z hlediska kvality sociální práce problematické. Co se týče odměn, navrhla, aby se postupovalo obdobně, jako v případě pedagogických profesí, tedy aby došlo k navýšení mezd a platů na 130 % průměrné mzdy. Potvrdila, že v multidisciplinárních týmech, kde je odměňování rozdílné je těžké udržet narativ rovného postavení v týmu. Potvrdila také, že zájem studujících o práci v sociálních službách je nízký, mj. vzhledem k nedostatečné prestiži a nízkému finančnímu ohodnocení.

D. Ertner souhlasil s tvrzením, že absolventi a absolventky oboru sociální práce nemají o kariéru v tomto sektoru zájem, mj. vzhledem k nízkým odměnám a kolísavé společenské prestiži. Upozornil na praxi, kdy sociální pracovníci a pracovníci a pracovnice v sociálních službách sice mají rozdílné vzdělání, často se však jejich kompetence na pracovišti stírají. To je dáno především nedostatkem sociálních pracovníků a pracovníc. Tento překryv se však nepromítá do odměn.

Dále členstvo diskutovalo otázku prestiže sociálních pracovníků a pracovníc a kompetence sociálních pracovníků a pracovníc, resp. pracovníků a pracovníc v sociálních službách.

O. Hubíková a J. Havlíková doporučily, aby se Výbor především soustředil na nerovné odměňování sociálních pracovníků a pracovníc, kteří vykonávají obdobné úkony na různých pracovištích a jsou za to různě odměňováni. Doporučily, aby se Výbor naopak nevěnoval

rozdílům v odměňování sociálních pracovníků a pracovníc, resp. pracovníků a pracovníc v sociálních službách, neboť jejich hodnocení je vzhledem k různé kvalifikaci nesouměřitelné.

L. Wichterlová zhodnotila, že k podobným nerovnostem dochází v rámci odměňování napříč různými ministerstvy.

Členstvo dále diskutovalo návrh O. Rosenbergerové na zavedení financování sociální práce skrze jednotlivé úkony, jako je tomu ve zdravotnictví. Od tohoto podnětu bylo nicméně upuštěno, neboť povaha sociální práce toto neumožňuje a byla by ohrožena kvalita služeb (na úkor kvantity).

M. Opletalová poukázala, že vhodným modelem řešení pro posilování kapacit by byly náborové příspěvky, jako tomu bývá v případě městských strážníků a strážnic. Do určité míry je to relevantní také vzhledem k tomu, že některé cílové skupiny těchto služeb jsou provázané a posílením sociální práce by mohlo dojít k odlehčení kapacit na straně druhé. Konstatovala, že o sociálních pracovnících a pracovnících je nutné uvažovat jako o esenciálních zaměstnancích. Je třeba vytvořit udržitelný systém, který dokáže motivovat ke vstupu i udržet, např. skrz nástroje kariérního rozvoje a vzdělávání.

O. Rosenbergerová doplnila, že ve zdravotnictví jsou náborové příspěvky běžné a jejich výhodou je, že zaměstnance a zaměstnankyně na nějakou dobu zaváží. Problém ale je, že účelové dotace nelze pro nábor využít.

D. Ertner navázal a upozornil na nejisté financování v podobě jednoletých dotačních programů. Některé subjekty jsou tak nuceny brát si na chod svých organizací provizorně půjčky.

M. Marksová uvedla, že tento požadavek se dlouhodobě opakuje. Součástí podnětu by proto měl být požadavek na zavedení víceletých dotací, který by tato rizika eliminoval.

R. Kolínská se dotázala, zda Výbor disponuje informacemi o plánovaném postupu v této věci.

L. Wichterlová uvedla, že se nepodařilo přizvat relevantní zástup MPSV a dotázala se J. Kunáškové, zda v této věci nemá nějaké informace.

J. Kunášková informovala, že sociální práce gesčně spadá do jiného útvaru, a proto nemá podrobnější informace.

Členstvo následně diskutovalo o tom, jak by měl být podnět koncipován, mj. s ohledem na fakt, že nedisponuje informacemi ohledně aktivit a iniciativ MPSV ve věci sociální práce. Byla ustavena pracovní skupina, která se touto otázkou bude dále zabývat: L. Wichterlová, O. Rosenbergerová, J. Schneider, M. Opletalová. Vzhledem ke specifičnosti tématu bude nadále probíhat také komunikace s experty a expertkami, kteří se jednání zúčastnili.

Shrnutí diskutovaných témat:

Rozdíly v odměňování v rámci různých právních forem

Rozdíly v odměňování v rámci multidisciplinárních týmů, vzhledem k různým kvalifikacím

Regionální rozdíly v odměňování

Rozdíly v odměňování v rámci jednoho sektoru (veřejný sektor a různé tabulky)

Rozdíly v odměňování podle sektorů sociální práce (sociální služby, zdravotní péče, vězeňství aj.)

Nízké odměny

Sociální pracovníci a pracovnice, resp. pracující v sociálních službách (rozdílné v kvalifikaci, v praxi ale vzhledem k nedostatečným kapacitám dochází k překryvu v kompetencích, které se neodrážejí v odměnách).

4) Koncepce rozvoje péče o děti – informace o vývoji iniciativy a podnět Výboru

J. Kunášková informovala o vývoji v přípravě Koncepce rozvoje péče o děti. V rámci přípravy se pracovní skupina aktuálně zabývá otázkami, jako je systém předškolního vzdělávání a péče o děti, naplnění barcelonských cílů, postavení dětských skupin v systému péče apod. Diskuze se vede především kolem analýzy silných a slabých stránek mateřských škol a dětských skupin. Pracovní skupina řešila také možné zavedení povinnosti obcí zajistit kapacity zařízení péče o děti či předškolního vzdělávání. Další setkání se uskuteční 3. 7. 2023. Nadále je v plánu diskuze, která se bude týkat uchopení služeb péče o děti a nastavení nároku na místo.

R. Kolínská se dotázala na složení pracovní skupiny, neb Výbor doporučil, aby byli zastoupeni různí aktéři.

J. Kunášková informovala, že jsou zastoupeny Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jako „MŠMT“), VÚPSV, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra, Svaz měst a obcí České republiky, Česká školní inspekce, ale také zástupci a zástupkyně z IT sektoru, neb se řeší také digitalizace a sdílení systému v rámci kapacit. Skupina je tedy široká a jsou zastoupeny všechny zásadní resorty.

H. Hašková se dotázala, kdy by měl být výstup hotový a nakolik se bude jednat o závazný dokument.

J. Kunášková informovala, že se jedná o menší projektový výstup. Jde o koncepční materiál, který měl zmapovat legislativní nastavení. Je nicméně i ambice, aby byl *závaznější* a sloužil jako podklad pro případné návazné legislativní úpravy. Součástí projektového výstupu není jeho předložení vládě ČR, to nicméně jeho případné předložení nevylučuje. První draft by měl být hotový koncem června 2023, na podzim 2023 by měla být hotová finální podoba.

R. Kolínská se dotázala, jaký je vztah MŠMT a MPSV, zda dochází ke sporu o děti mladší a starší.

J. Kunášková uvedla, že debaty se vedou i v souvislosti se Strategií rodinné politiky, jde ale o užší komunikaci.

R. Šafařík se dotázal, zda by mohl být Výbor či Odbor rovnosti žen a mužů rovněž zastoupen v pracovní skupině, také s ohledem na provazbu na Strategii rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (dále jako „Strategie 2021+“). Dále se dotázal na zpoždění plateb za provoz dětských skupin, které bylo diskutováno na jednání Rady.

J. Kunášková informovala, že je s tímto problémem srozuměna, jelikož se jedná o stejnou sekci. Ke zpoždění došlo vlivem technickým/interní záležitostí a mělo by být vyplaceno v řádu dnů. Zároveň přislíbila zahrnutí Odboru rovnosti žen a mužů do příslušné pracovní skupiny,

R. Šafařík se dotázal, zda jde o jednorázový problém.

J. Kunášková uvedla, že k odpovědi nemá dostatek informací, nicméně dle informací, které má k dispozici, by se problém neměl opakovat.

5) Transpozice směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování

M. Šamová informovala, že směrnice byla zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie. Termín transpozice směrnice je 7. 6. 2026.³ Aktuálně probíhaly diskuze o gesci nad transpozicí směrnice, kterou by mělo převzít MPSV. Neformálně byla předána informace, že MPSV gesci převezme. Dle informací by následně měla být ustavena pracovní skupina, která by na transpozici pracovala.

6) Informace o plnění Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (kapitola Práce a péče), Aktualizace Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (dále jako „Strategie“)

M. Šamová informovala, že aktuálně je dokončována Zpráva o plnění Strategie 2021+ za rok 2022, následně bude materiál zaslán resortům, načež bude po zapracování komentářů prezentována na Radě. Aktualizace Strategie 2021+ je plánována na tento rok. Cílem aktualizace bude reflektovat aktuální vývoj jednak ve stávajících kapitolách, budou ale také doplněny nové oblasti, jako třeba postavení uprchlic, umělá inteligence, nebo dopady energetické krize. Dále bude aktualizace reflektovat dosavadní plnění Strategie 2021+, nebo doporučení poradních orgánů. M. Šamová dále informovala o plánovaném harmonogramu. Do konce léta bude probíhat interní příprava, od září do konce roku 2023 by měly být uspořádány kulaté stoly, v lednu a únoru 2024 by byla aktualizace projednána na Radě a následně by materiál šel do meziresortního připomínkového řízení. Na tematické kulaté stoly budou zástupci a zástupkyně Výboru rovněž přizváni.

L. Talpa požádal o informaci o termínech jednání kulatých stolů s dostatečným předstihem.

V rámci bodu představila M. Šamová nové zástupkyně Odboru rovnosti žen a mužů – Amálii Andršovou, která bude mít na starosti právě aktualizaci Strategie 2021+ a Katarínu Palčovou, která bude mít na starosti spolupráci s resortními koordinátory a koordinátorkami rovnosti žen a mužů.

7) Různé

L. Talpa se dotázal na transpozici *směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU.*

T. Zelená uvedla, že návrh novely zákoníku práce prošel prvním čtením, aktuálně je projednáván v rámci poslaneckých výborů. Z těchto jednání již vzešlo několik pozměňovacích návrhů. Druhé čtení je plánováno na 13. 6. 2023.

R. Šafařík se dotázal, zda MPSV připravuje úpravy rodičovské dávky.

T. Zelená uvedla, že MPSV úpravy aktuálně připravuje.

³ Termín byl doplněn na základě dodatečně poskytnutých informací

Shrnutí úkolů pro Sekretariát a členky a členy Výboru:

1. Zpracování podnětu k sociální práci

Zodpovídá: Sekretariát, Pracovní skupina

Termín: Příští jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů

Zapsala: Tereza Zvolská (Sekretariát Výboru)

Schválila: Lada Wichterlová (předsedkyně Výboru)